

ZAGRANICZNE SYSTEMY SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

IRAK

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK PO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA

MATERIAŁ INFORMACYJNY OPRACOWANY PRZEZ
BIURO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA – ENIC-NARIC POLSKA

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Warszawa, 2024 r.

Spis treści

Schemat systemu edukacji Iraku	3
Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia.....	3
Studia krótkie	4
Studia pierwszego stopnia.....	4
Studia pośrednie.....	5
Studia drugiego stopnia.....	5
Studia trzeciego stopnia	6
Skala ocen.....	6
Lista uczelni	6
Tabela ewaluacyjna irackich dyplomów	7
Wydawane dyplomy	7

Noty prawne

1. Opracowanie udostępnione jest na licencji Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0 International).
2. Informacje zawarte w opracowaniu służą wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym i nie stanowią źródła prawa, urzędowej interpretacji przepisów prawa, a także nie są oficjalnym stanowiskiem właściwych organów lub władz.

Schemat systemu edukacji Iraku

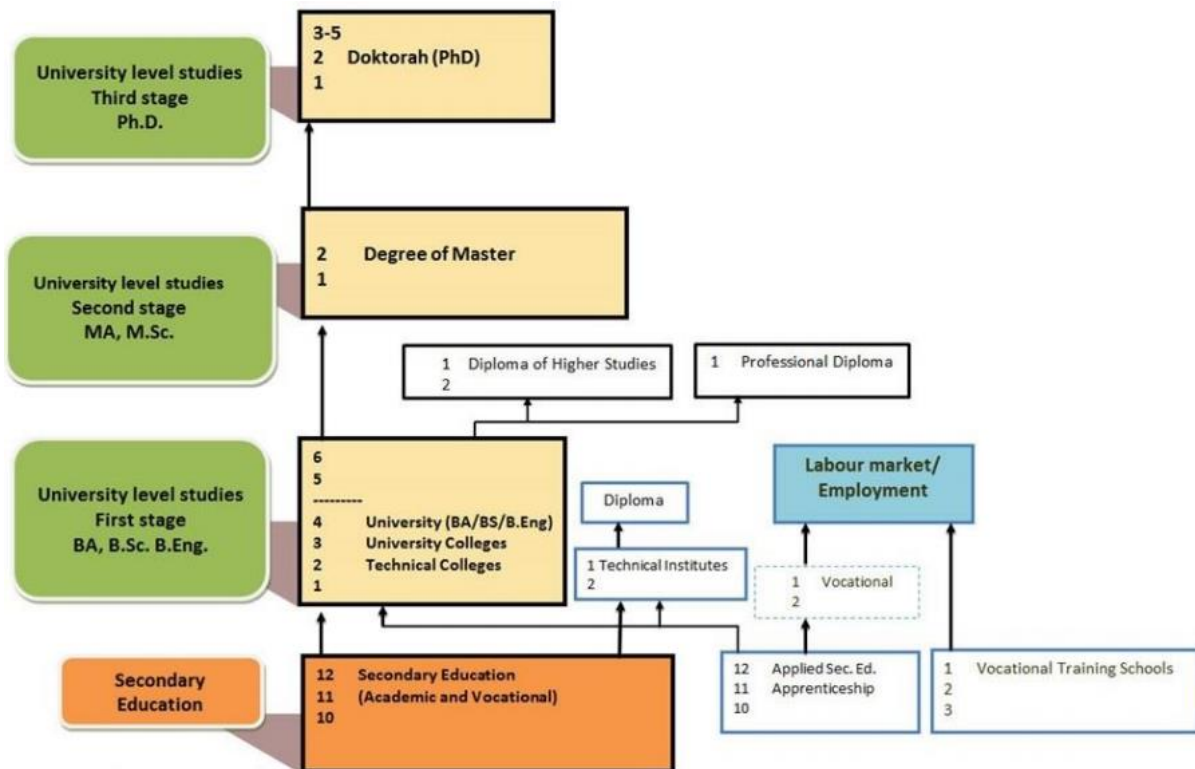

Diagram pochodzi z niepublikowanej prezentacji opracowanej przez *Swedish Council for Higher Education*.

Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia

Prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w Iraku mają osoby, które legitymują się **Secondary School Certificate** (المرحلة الإعدادية / وثيقة مدرسية – przed 2006 r. nazywanym Preparatory Baccalaureate) lub **Secondary School Certificate/Vocational Baccalaureate** (وثيقة مدرسية الإعدادية المهنية) albo **kurdyjski Baccalaureate Certificate**. Na studia przyjmowane są również osoby posiadające **Certificate wydany przez Vocational Secondary (Technical) Institute**. W zależności od profilu ukończonego kształcenia, posiadacze ww. świadectw mogą podejmować naukę na określonym kierunku studiów wyższych.

Uzyskane w Iraku świadectwa uprawniające do podejmowania studiów wyższych, podlegają w Polsce uznaniu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie opracowanej przez Departament Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, właściwego w kwestii uznawalności świadectw: <https://www.gov.pl/web/edukacja/uznawanie-wykształcenia-uzyskanego-za-granica>

Studia krótkie

Krótkie programy studiów mają w Iraku ściśle zawodowy charakter i są oferowane przez tzw. Technical Institutes. Programy te są skierowane do osób, które posiadają Secondary School Certificate/Vocational Baccalaureate. Kształcenie trwa z reguły 2 lata i kończy się uzyskaniem **Technical Diploma** (دبلوم فني).

Posiadacze Technical Diploma, którzy podczas studiów osiągnęli dobre wyniki, mogą kontynuować kształcenie na studiach pierwszego stopnia.

Technical Diploma nie ma swojego odpowiednika w polskim systemie edukacji i z tego względu nie podlega w naszym kraju formalnemu uznaniu. Po przyjęciu kandydata na studia wyższe pierwszego stopnia polska uczelnia może jednak zaliczyć na ich poczet zajęcia zrealizowane w trakcie trwania ww. programów kształcenia na zasadach określonych w regulaminie studiów.

Studia pierwszego stopnia

Studia pierwszego stopnia w Iraku z reguły trwają 4 lata, choć w Kurdyście spotyka się także programy 3-letnie. Na niektórych kierunkach program kształcenia jest dłuższy i wynosi odpowiednio 5 lat dla studiów na kierunku architektura, stomatologia, farmacja i weterynaria oraz 6 lat dla kierunku medycyna.

Niezależnie od kierunku, studia pierwszego stopnia kończą się w Iraku uzyskaniem tytułu **Bachelor** (بكالوريوس) ze **wskazaniem dziedziny** (najczęściej spotykane są tytuły Bachelor of Arts – بكالوريوس آداب oraz Bachelor of Science – بكالوريوس معلو).

Wszystkie dyplomy ukończenia studiów pierwszego stopnia dają ich posiadaczom prawo do wejścia na rynek pracy. Standardowym wymogiem stawianym kandydatom na studia drugiego stopnia w Iraku jest ukończenie studiów pierwszego stopnia ze średnią minimum 65%.

Posiadacze dyplomu Bachelor mają w Iraku możliwość podjęcia dwóch rodzajów dalszych studiów – studiów pośrednich o charakterze zawodowym (nie dających później bezpośredniego wstępu na studia doktoranckie) lub standardowych studiów drugiego stopnia.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uzyskany w Iraku dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, dający w tym kraju prawo do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych.

Polski odpowiednik dyplomu uzyskanego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w Iraku może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia pośrednie

Studia pośrednie trwają z reguły od 1 roku do 2 lat, kończą się uzyskaniem **Higher Diploma** (دبلوم عالي) oraz przeznaczone są dla osób, które ukończyły studia pierwszego stopnia ze średnią poniżej 65% (jednak nie niższą niż 50%). Posiadacze tego dyplomu mogą kontynuować kształcenie na studiach drugiego stopnia. Zdarza się również, że irackie uczelnie wydają Higher Diploma osobom, które ukończyły pierwszy rok studiów drugiego stopnia.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uzyskany w Iraku dyplom Higher Diploma uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych.

Studia drugiego stopnia

Studia drugiego stopnia w Iraku trwają z reguły 2 lata (w Kurdystanie 1 rok) i prowadzą do uzyskania tytułu **Master** (ماجستير) **ze wskazaniem dziedziny**. Do ich ukończenia niezbędne jest przedstawienie i publiczna obrona pracy dyplomowej. Dyplom Master uprawnia w Iraku do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie.

W Kurdystanie w ramach studiów drugiego stopnia oferowane jest również minimum 2-letnie kształcenie prowadzące do uzyskania tytułu **Master of Philosophy**. Do ich ukończenia niezbędne jest przedstawienie pracy dyplomowej liczącej 50000-70000 słów. Posiadacze tego tytułu niejednokrotnie są później przyjmowani bezpośrednio na drugi rok studiów doktoranckich.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ww. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzyskany w Iraku dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia, dający w tym kraju prawo do ubiegania się o nadanie stopnia doktora, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych,
- ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej lub o nadanie stopnia doktora.

Określenie polskiego odpowiednika dyplomu uzyskanego w Iraku jest możliwe w drodze nostryfikacji, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia trzeciego stopnia

Studia doktoranckie w Iraku trwają 3 lata i z reguły kończą się uzyskaniem stopnia **Doctor of Philosophy** (دكتوراه). Ich program obejmuje napisanie i obronę pracy doktorskiej opartej na badaniach. Jest to jedyny stopień naukowy nadawany w Iraku.

Polski odpowiednik stopnia naukowego uzyskanego w Iraku może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą.

Skala ocen

Irackie i kurdyjskie uczelnie stosują procentową skalę ocen (od 0 do 100). Przyjmuje się, że minimalną oceną zaliczającą jest 50%. Procentowe wartości przypisywane poszczególnym ocenom różnią się między uczelniami, dlatego też zawsze należy się kierować kluczem zawartym w transkrypcie.

Lista uczelni

Lista uznanych irackich uczelni dostępna jest na stronie internetowej irackiego Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Badań Naukowych:

- http://moheer.gov.iq/ar/public_universities – uczelnie państwowe,
- lista prywatnych uniwersytetów i koledży do pobrania w formie pdf:
<http://moheer.gov.iq/ar/%d8%a7%d9%84%d8%ac%d8%a7%d9%85%d8%b9%d8%a7%d8%aa-%d9%88-%d8%a7%d9%84%d9%83%d9%84%d9%8a%d8%a7%d8%aa-%d8%a7%d9%84%d8%a3%d9%87%d9%84%d9%8a%d8%a9/>
- http://moheer.gov.iq/ar/private_universities - prywatne uniwersytety o koledże.

UWAGA: Strona obecnie dostępna jest tylko w języku arabskim, dlatego w przypadku nieznamości tego języka można albo włączyć w przeglądarce opcję „przetłumacz stronę” (sugerujemy tłumaczenie na język angielski). Można również skorzystać z World Higher Education Database: <http://whed.net/home.php>.

Lista uznanych kurdyjskich uczelni znajduje się na stronie kurdyjskiego Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Badań Naukowych: <https://www.mhe-krq.org/node/3347>.

Lista Technical Institutes oraz Technical Colleges dostępna jest na archiwalnej stronie internetowej Foundation of Technical Education (FTE):
<https://web.archive.org/web/20151122090108/http://www.fte.edu.iq/index.php>

Tabela ewaluacyjna irackich dyplomów

Nazwa dyplomu/kwalifikacji	Uznanie dyplomu w celu kontynuacji kształcenia w Polsce	Uznanie w innych celach
Technical Diploma (فني دبلوم)	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów pierwszego stopnia.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji.
Bachelor (بكالوريوس) ze wskazaniem dziedziny średnia poniżej 65%	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów pierwszego stopnia.	Nostryfikacja
Bachelor (بكالوريوس) ze wskazaniem dziedziny średnia minimum 65%	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.	Nostryfikacja
Higher Diploma (عالي دبلوم)	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji.
Master (ماجستير) ze wskazaniem dziedziny	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych, w szkole doktorskiej oraz ubiegania się o nadanie stopnia doktora.	Nostryfikacja
Master of Philosophy		
Doctor of Philosophy (دكتوراه)	Nostryfikacja	Nostryfikacja

Wydawane dyplomy

Absolwenci studiów wyższych w Iraku otrzymują dwa dokumenty: *Graduation Certificate*, który najczęściej jest przez nich przedstawiany w procesie rekrutacji na dalsze studia, oraz właściwy dyplom. Dokumenty te są wydawane w języku arabskim, angielskim lub zawierają tekst w języku arabskim i angielskim.